

VINERI · 20 FEBRUARIE 2009 · ANUL LIX NR. 8

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Se va desființa „Foaia românească”?
Lecția lui Cozma pentru români și unguri
Am învățat să citesc românește din „Foaie”*

CALENDAR ORTODOX

23 februarie, luni – † Sf. Mc. Policarp, Ep. Smirnei; Cuv. Gorgonia (Dezlegare la ouă, lapte și brânză).
24 februarie, marți – † Întâia și a doua aflare a Capului Sf. Ioan Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului.
25 februarie, miercuri – Sf. Tarasie, Arhiep. Constantinopolului
26 februarie, joi – Sf. Porfirie, Arhiep. Gazei; Sf. Mc. Fotini
27 februarie, vineri – Cuv. Mărt. Procopie și Talaleu (Zi aliturgica)
28 februarie, sâmbătă – † Cuv. Ioan Casian Romanul și Gherman din Dobrogea.
1 martie, duminică – Cuv. Mc. Evdochia; Cuv. Domnina; Sf. Mc. Antonina (Lăsatul secului pentru Postul Mare)

AGENDĂ

23 februarie

1882 – s-a născut Gheorghe Cucu, compozitor român.
1913 – s-a născut, la Alămor (România), Ilie Ivănuș, poet, profesor, ziarist.

24 februarie

1824 – s-a născut, la Jula, Teodor Pap, fondator al unei fundații cu ajutorul căreia au studiat numeroși tineri români, printre care unii din Jula.

25 februarie

1745 – a murit cronicarul Ion Neculce.
1925 – Miron Cristea a devenit primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

26 februarie

1838 – s-a născut Bogdan Petriceicu Hașdeu, filolog, istoric, folclorist și publicist. Este descendentul unei vechi familii moldovenești.
1888 – inaugurarea Ateneului Român din București.

27 februarie

1850 – s-a născut pictorul Ioan Andreescu.
1990 – a murit lingvistul și memorialistul Alexandru Rosetti, membru al Academiei Române.

28 februarie

1754 – s-a născut în satul Râciul de Câmpie, de lângă Târgu Mureș, Gheorghe Șincai, istoric, filolog, reprezentant de seamă al Școlii Ardelene.

1 martie

1812 – s-a născut Nicolae Kretzulescu, medic, om de știință.
1867 – din 1867 până în 1916, respectiv din 1919 și până în 1944 apare la Iași, și din 1885 la București, Convorbiri literare, revista Societății Junimea.

Jula

Noi taxe de intrare la ștrand

De la începutul acestui an s-au făcut unele schimbări la Băile Cetății, printre care se numără și noile taxe de intrare, care au intrat în vigoare de la 1 februarie. Biletul de intrare pentru adulți va costa 1650 forinți, iar pentru pensionari, copii și studenți – 1350 forinți. Un bilet de intrare pentru adulți, cu domiciliul în Jula, va costa doar 700 forinți pentru o zi întreagă, iar copiii și pensionarii julani vor plăti pentru un bilet pe toată ziua 500 forinți. Biletul de familie, care constă din 2 adulți și 1 copil costă 4200 forinți, iar biletul suplimentar pentru un copil este de 1200 forinți. Abonamentul

pentru un an costă 99.000 forinți, iar abonamentul cu zece intrări pentru adulți costă 14.850 iar pentru copiii și pensionari 12.150. Biletul de intrare după ora șase seara la băi pentru adulți costă 1250 forinți, iar copiii, studenții și pensionarii vor plăti pentru un

bilet 950 forinți. Intrarea este gratuită pentru copiii sub vârsta de 3 ani. Intrarea la wellness este introdusă în prețul biletelor. De la 1 februarie s-a modificat și orarul Băilor Cetății din Jula, care sunt deschise zilnic între orele 8.00 și 21.00. A.C.

Faceți dedicații la radio de Dragobete!

Ascultătorii emisiunii radiofonice „O voce românească” de la Seghedin vor putea face dedicații muzicale în direct, de Dragobete, pe 24 februarie, când se serbează Ziua Îndrăgostiților la români. Dedicțiile se pot face la numărele de telefon: 06-62/554-832 și 06-62/554-839 sau în direct între orele 16.00–18.00 la numărul de telefon 06-62/554-802. Se pot cere

melodii și la adresa: o_voce@freemail.hu.

Cântăreții și melodiile care se pot cere sunt: Andra – Dragostea rămâne, Aurel Tămaș – Mândruță cu ochi caprui, Holograf – N-am iubit pe nimeni așa cum te-am iubit pe tine, Ioan Bocșa – Trandafir floare frumoasă, Irina Loghin – Ca floarea de trandafir, Krypton – Inima mea, Marcel Pavel – Ești

minunată, Mariana Anghel – Bade pentru dumneata, Otilia Duma – Bade, de când ne iubim, Ramona Vița – Te-am iubit dintotdeauna, Sava Negrean Brudașcu – De-ar veni primăvara, Ștefan Bănică jr. – Viața e frumoasă, Taxi – Jumătatea mea, Tiberiu Ceia – Frumoasă vecina noastră și Vasile Pap – Căsuța noastră. A.B.

Cadou special pentru abonații „Foi”

Redacția „Foaia românească” la sfârșitul lunii februarie va dăruia un cadou special tuturor abonaților săptămânalului românesc. Fiecare abonat va primi prin poștă, alăturat numărului din această săptămână, un calendar de birou pe anul 2009, care prezintă imagini ale unor personalități românești și citate de la aceștia.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Studenta Erica Cora în practică pedagogică la grădinița din Micherechi (Foto: Ana Cioca)

Citatul
săptămânii

„Bunul simț este însușirea, puterea de a judeca bine și de a distinge ce-i adevărat de ce este fals.”
René Descartes (1596–1650)

Magyar Rádió

Emisiunea
românească de radio

www.radio.hu

www.foaia.hu

Se va desființa „Foaia românească”?

„Scrieți editoriale în care să vă arătați nemulțumirea față de finanțarea tot mai proastă în Ungaria a presei de naționalitate”, a îndemnat ziaristii președintele Autogovernării pe Țară a Sârbilor din Ungaria, *Alexov Ljubomir*, la o recentă întâlnire de la Budapesta, ținută la sediul Autogovernării Ucrainenilor din Ungaria. Tema principală a întâlnirii, convocată de Comisia de presă a Curatorului Fundației Publice pentru Minorități, nici de această dată nu a fost îmbătățirea calității sau dezvoltarea revistelor de naționalitate, ci numai și numai problema banilor. Așa cum se întâmplă deja de peste 10 ani.

La ședința din 9 februarie, *Hepp Mihály*, președintele Autogovernării pe Țară a Croaților din Ungaria a informat redactorii șefi și editorii revistelor de naționalitate că în acest an, suma totală care va sta la dispoziția Fundației Publice pentru Minorități este mai mică cu circa 50 de milioane față de anul trecut, circa 456 milioane de forinți, din care mai mult de jumătate se distribuie pentru presa naționalităților, restul împărțindu-se, pe bază de proiecte, pentru programele culturale ale minorităților. Din cauza scăderii fondului pe 2009, unele categorii de concursuri nici nu vor mai fi publicate. Membrii Curatorului au propus ca pentru programele minorităților să se dea cu 30% mai puțin, iar

pentru presă cu 10% mai puțin decât anul trecut. „Punctul nevralgic va fi din nou presa românilor”, a spus Hepp, referindu-se la faptul că numai la români sunt finanțate două reviste, fără să amintească și că Foaia românească și Cronica primesc împreună suma pe care o primește revista slovacilor sau a sârbilor.

Gulyás György, vicepreședintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria a reamintit colegilor săi că în Curatoriu „s-au înțeles” că vor primi prioritate la împărțirea banilor revistele autogovernărilor pe țară, deci în cazul românilor revista Cronica. „Adunarea Generală a ATRU are o hotărâre conform căreia Cronica va apărea din acest an săptămânal, așa că noi vrem ca așa să se facă și finanțarea”, a mai spus Gulyás. Deci, pentru cei care nu au înțeles, rezumăm: ATRU nu se mai mulțumește cu revista sa de 8 pagini, scrisă de autori anonimi și umplută cu subiecte care cu o săptămână sau două înainte au apărut deja în Foaie, și pentru care în 2008 a primit în jur de 8 milioane de forinți, acum vrea mai mult: să ia banii Foii românești și să devină săptămânal.

La rândul său, *Eva Iova*, redactorul-șef al săptămânalului Foaia românească a apreciat modul pervers cum funcționează democrația în cadrul Fundației Publice pentru Minorități și, în general, în politica mino-

ritară din Ungaria, unde totul se centralizează în jurul autogovernărilor pe țară, supunând acestui sistem și presa. A reamintit că redacțiile săptămânalelor nu sunt niște cluburi sau asociații înființate de ieri, alaltăieri, ci sunt adevărate ateliere ale limbii minorității, instituții cu un trecut de 50–60 de ani. A mai subliniat că Ungaria s-a angajat în mai multe cazuri, în cadrul comisiei interguvernamentale româno-maghiare, la sprijinirea apariției fără probleme a săptămânalului Foaia românească, iar o eventuală tăiere de fonduri și desființare a unei instituții românești ar putea produce probleme internaționale.

Majoritatea redactorilor-șefi prezenți la întâlnire au căzut de comun acord că vor întocmi o scrisoare către președintele Fundației Publice pentru Minorități, *Németh Erika*, șefa Departamentului pentru Minorități din cadrul Oficiului Primului Ministru, cerând soluționarea definitivă a problemei presei minorităților prin garantarea unei finanțări centrale, directe, fără ca să mai trebuie să se concureze în fiecare an.

Următoarea ședință a Curatorului Fundației Publice pentru Minorități va avea loc pe 26 februarie, când se vor lansa proiectele pentru finanțarea presei și pentru programele culturale ale minorităților pe anul 2009.

E.I.

EDITORIAL

Lecția lui Cozma pentru români și unguri

Uciderea în mod brutal a unui handbalist român de doar 26 de ani i-a apropiat mai mult pe români și pe unguri decât orice proiect transfrontalier finanțat cu milioane de euro din fonduri europene sau orice ședință comună a celor două guverne. Solidaritatea și durerea sinceră în ambele părți au depășit dușmănia și conflictele dintre cele două popoare vecine. Pentru asta însă, din păcate, a trebuit să moară un tânăr. Un tânăr uriaș la statură (zice-se că era cel mai înalt handbalist din lume) și uriaș în talent. Un handbalist de excepție, care deși era român, lupta pentru succesele unei echipe ungurești.

În noaptea din 7 spre 8 februarie, cuțitul unui ucigaș a oprit bătaia inimii lui Marian Cozma, care se afla într-o discotecă pentru a sărbători nașterea copilului unui prieten co-echipier. Știrea a zguduit lumea. A făcut să plângă mulți oameni, unguri și români deopotrivă. Tatăl lui Marian, Petre Cozma a făcut doar prin câteva cuvinte mai mult pentru apropierea românilor și ungurilor decât orice politician din ultimele două decenii. Deși zdrobit de faptul că avea copilul în coșciug, Petre Cozma, un munte de om, la fel ca fiul său, Marian, a rostit o frază șoptită parcă de îngeri: „Nu dai foc pădurii din cauza unui ciot”. Se referea la ucigașii fiului său, care erau tineri de etnie romă, și la faptul că nu poți să-i pedepsești pe toți ȋiganii nevinovați pentru faptele rele ale altora. Petre Cozma a reacționat ca un bărbat adevărat. Durea nu i-a întunecat mintea. N-a apelat la cea mai facilă filozofie: ochi pentru ochi, dinte pentru dinte. El știe ceea ce ar trebui să știm toți, că infractorii nu au naționalitate, etnie sau credință. Pe ei trebuie să-i execuți cu legea-n mână, să-i elimini din societate pentru că reprezintă un pericol pentru oamenii civilizați.

Românul Marian Cozma a fost poate cel mai iubit sportiv român. În cinstea lui, la meciul de duminică trecut de la Veszprém, din Liga Campionilor, toți spectatorii au primit la intrarea în sală un tricoul românesc, iar înaintea fluierului de start tricoul cu numărul 8, pe care-l purta Marian Cozma, a fost retras oficial. A fost un gest fără precedent în istoria comună a celor două națiuni și o dovadă de respect față de memoria handbalistului român, care prin căldură sufletească și bun simț a reușit să cucerească inimile ungurilor. Să sperăm că după această tragedie, care a afectat atât sportul românesc cât și cel unguresc, niciodată nu se va mai întâmpla ca la un meci dintre cele două țări să fie huiduit imnul sau drapelul celuilalt.

Țările care l-au iubit enorm pe Marian Cozma, Ungaria și România, l-au decorat post-mortem: cetățean de onoare al orașului Veszprém, Maestru Emerit al Sportului, o sală din București cu numele său și un bust la clubul Dinamo, care l-a lansat în handbalul mare. Din păcate, toate sunt distincții și recunoștințe primite post-mortem. Consiliul local din Veszprém a propus ca o stradă din oraș să poarte în viitor numele handbalistului român. Asta-i lucru mare, pentru că în Ungaria nu-i chiar așa de ușor (sau aproape imposibil) să pui nume românești sau să așezi plăci, să ridici statui pentru vreun român.

Să fie tragedia lui Marian Cozma o piatră de hotar în relațiile românilor și ungurilor? În amintirea lui s-a propus ca ziua de 7 februarie să fie dedicată unor competiții sportive de prietenie între români și unguri. A trebuit să moară un sportiv tânăr, ca să ne dăm seama că animozitățile de secole în șir nu au nici un rost. Că românii și ungurii știu și vor să trăiască în pace și înțelegere nu doar unul lângă altul, ci și împreună. Paradoxal, tragedia lui Marian Cozma ar putea marca un moment istoric: reconcilierea totală și adevărată dintre două națiuni, care s-au dușmănit prea multă vreme.

Eva Iova

Gémesi: Statuia lui Șaguna nu e treaba noastră

Cu ocazia recentei vizite a președintelui României în Ungaria, s-a ridicat din nou problema amplasării la Jula a statuii mitropolitului Andrei Șaguna, care se tot amână. *Traian Băsescu* a declarat la întâlnirea cu comunitatea românească că „fără brutalitate, statul român va sprijini comunitatea pentru ca statuia să poată fi instalată. Rămâne un obiectiv pe care, cu toată delicatetea, îl vom susține în orice întâlnire. Andrei Șaguna este o personalitate a culturii românești.”

Cele două guverne de la

Budapesta și București au căzut de comun acord asupra amplasării statuii marelui mitropolit ortodox încă la ședința comună de guvern de la Sibiu, din noiembrie 2007. Ministerul Culturii de la București a ales la sfârșitul anului trecut și sculptorul care va realiza statuia, decât că nimeni nu știe cine va plăti lucrarea. Bucureștiul arată spre Budapesta, iar Budapesta spre București. După vizita lui *Traian Băsescu* la Jula, *Gémesi Ferenc*, secretar de stat la Cancelaria Primului Ministru, în sub-

ordinea căruia se află și Departamentul pentru Minorități a declarat: „Nu este nevoie de poziția guvernului în legătură cu problema statuii Șaguna, pentru că orice comunitate minoritară din Ungaria – respectând legile – poate să ridice orice statuie vrea. Sarcinile și atribuțiile în această chestiune îi revin numai secției de construcții a primăriei din orașul unde vor să se amplaseze statuia.” Gémesi a mai subliniat că inițiativa trebuie să vină din comunitatea românească.

A.B.

Pe scurt...

ACORD DE COOPERARE
ROMÂN-UNGAR

România și Ungaria au semnat săptămâna trecută, la Nyíregyháza, un acord de cooperare în domeniul managementului dezastrelor, în cadrul cooperării transfrontaliere, informează MTI, citat de Agerpres. Potrivit acordului, Direcția pentru situații de urgență din județul Satu-Mare, Autoritatea pentru managementul dezastrelor din județul ungar Szabolcs-Szatmár-Bereg și direcția pentru protecția mediului din bazinul Tisei Superioare vor aplica împreună la fondul UE pentru prevenirea inundațiilor și vor acționa în comun în situații de urgență.

PROIECT COMUN PRIVIND
DUNĂREA

România, Ungaria și Austria ar putea înainta Comisiei Europene un proiect pentru obținerea unor fonduri europene destinate dezvoltării comune a coridorului dunărean, transmite NewsIn. Definit drept Coridorul Pan-European de Transport VII, fluviul Dunărea este parte a axei prioritare a rețelei transeuropene de transport Rin – Main – Dunăre, care face legătura între Marea Nordului, prin Portul Rotterdam, și Marea Neagră, prin Portul Constanța.

CONSILIUL EUROPEI
LA 60 DE ANI

În anul 2009 se vor organiza numeroase evenimente în cinstea acestei aniversări. Un eveniment important va fi a 119-a sesiune a Comitetului Miniștrilor la Madrid, pe 12 mai, unde se vor întruni miniștri de externe ai statelor membre.

ÎNTÂLNIRE ROMÂN-
MAGHIARĂ LA MONEASA

Săptămâna trecută, la Moneasa a avut loc o întâlnire bilaterală româno-maghiară, organizată de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Arad. Întâlnirea a avut drept obiectiv să identifice surplusul și lipsa forței de muncă în regiunea de frontieră și să promoveze schimbul de bune practici între cele două țări, informează Eric-info.eu.

Se apropie Festivalul ARCUS 2009

Vineri, 13 februarie, la sediul Radiodifuziunii Maghiare din Budapesta a avut loc o conferință de presă în legătură cu apropiatul festival al teatrului minorităților din Ungaria ARCUS.

Din partea organizatorilor, au prezentat informații Lastity Pero și Frigyesi András, conducătorii mișcării teatrale. În cadrul celei de a șaptea ediții a festivalului vor fi prezentate 18 spectacole în 10 limbi: română, bulgară, greacă, croată, poloneză, germană, sârbă, slovacă, slovenă și ucraineană. A fost precizat faptul că manifestarea a fost susținută financiar în procent de 75% de către Fundația pentru Minorități Naționale și Etnice, dar și de Ministerul Învățământului și Culturii.

Anul acesta, Uniunea Europeană a declarat anul creativității și inovației nu numai în ceea ce privește știința și tehnica, dar și cultura. Frigyesi András a arătat că și ARCUS se va desfășura sub acest semn, iar „limbile minorităților se prezintă în limba comună a teatrului” precizând că de la an la an se simte un progres în ceea ce privește calitatea jocului și a folosirii limbii materne. Este o noutate a ediției din acest an că mai multe trupe de teatru au ales piese din repertoriul clasic: Teatrul German din Szekszárd va prezenta „Regele Lear”, Teatrul Sârb din Ungaria – „Cui e frică de lup?”, iar Romano Teatro din Miskolc va prezenta în cadrul Galei din 28 februarie, pie-

sa „Antigone” în forma unui musical rock.

Frigyesi András a subliniat că scopul acestui festival este de a stimula, sprijini și dezvolta teatrul în limba maternă, de a ajuta în a crea legături între aceste ateliere de lucru, dar și cu teatrul maghiar profesionist și chiar și cu cel din afara granițelor. Această manifestare creează posibilitatea teatrului minorităților să se prezinte nu numai publicului său, dar și marelui public și de a se face acceptat. Ele dețin o putere interioară inovativă, iar valorile tradiționale pe care le reprezintă sunt importante și pentru majoritate și constituie o punte de legătură între

Ungaria și minorități, dar și cu alte culturi europene. În continuare a arătat că nici nu a început această ediție și deja este sub semnul incertitudinii continuitatea ei, bineînțeles din motive financiare. Criza economică de astăzi este însoțită de o criză morală și culturală, a mai adăugat Frigyesi, aducând, prin contrast, exemplul germanilor care fac proiecte de lungă durată, știind deja ce vor face în 2012.

Temerile organizatorilor sunt îndreptățite dacă ne gândim la faptul că manifestarea a pornit în 1993, fiind reluate după o pauză de 10 ani, în 2003.

Gabriela Enea Elekes

ARCUSFEST 2009

Festivalul Teatrelor Naționalităților

26 februarie – 6 martie 2009

Nora Chiriac: Arlechino, slugă la trei stăpâni

Teatrul Român de Amatori – Julia

Thália Új Stúdió, miercuri, 4 martie 2009, ora 14.00

Egressy Zoltán: Cartofi prăjiți cu sos de măcriș

Teatrul Vis – Teatrul Românesc din Ungaria

Thália Új Stúdió, miercuri, 4 martie 2009, ora 19.30

Preț bilete/spectacol: adulți 1200 Ft, elevi, studenți: 600 Ft

Biletele pot fi cumpărate la Teatrul Thália
1065 Budapesta, str. Nagymező nr. 22-24
www.thalia.hu

Opinia cititorului

Asta nu-i Biserica noastră! Poate a voastră...

Biserica noastră... Acesta este titlul unei pagini din Cronica, publicație (cam pretențios cuvântul!) apărută sub egida Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Biserica noastră... Oare a cui este această biserică??? Probabil că a apărut un nou cult în cadrul comunității românești din Ungaria și noi nu știm despre asta... La noi tot ce e posibil! Un necrolog despre un ateu (domnul ambasador Alexandru Ardelean poate să fi fost un om extraordinar, poate și un bun român, dar nu a avut el multă treabă cu Dumnezeu, drept dova-

dă că nici măcar pe ultimul drum n-a fost însoțit de preot...), o preținsă „maică romano-catolică” care vindecă impotență prin telefon (nu-i rău, mai ales dacă garantează vindecare sută la sută... vă dați seama, bărbatilor, nu mai aveți nevoie de tot felul de viagre, doar un telefon și s-a rezolvat totul) și, după toate acestea, un comunicat de presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Care este oare numitorul comun? La ce fel de biserică se gândesc redactorul paginii respective? Mult mi-e teamă că la Biseri-

ca Ortodoxă, dar atunci e grav... Foarte grav, domnilor!

Așa ceva nu se poate... Unde am ajuns!? Să nu ai nimic sfânt în tine, doar să umpli o pagină cu toate aberațiile ce-ți trec prin cap... Știm noi că banii primiți pentru acest ziar (prea mult spus ziar) trebuie cumva justificați, dar totuși... Și mai știm și câți bani oferă acești „prezicători” pentru un anunț.

Domnule „director executiv” al Cronicii (că, după cum se vede, redactor-șef nu are Cronica), să mă crezi că se poate și altfel, nu trebuie să-ți bați joc de BISERICA NOASTRĂ, nici dacă tu aparții altui cult. Dacă nu știi ce să scrii, renunță liniștit la această pagină. Să fii convins că nimeni nu va protesta. Din păcate!

Iar dacă totuși ții la ea, roagă să te ajute cineva care se și pricepe.

Nostradamus

1% 1% 1% 1% 1% 1%

Oferiți 1% pentru cultura românească!

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
19058283-1-04

Comentariul săptămânii

Integrare și segregare

Romii sunt marii perdanți ai istoriei. Un grup social numit paria este refuzat să fie integrat în cele patru caste ale Indiei și, în consecință, privat de drepturi umane, disprețuit și persecutat, este nevoit să emigreze, devenind în Europa neamul țiganilor.

În Europa romii apar prin secolul al XIV-lea, pribegind dintr-o țară într-alta, trăind o viață nomadă sau seminomadă. Această formă de viață, meseriile pe care le practicau, particularitățile culturii și civilizației lor și, nu o dată, pierdita prin care trec din cauza modului lor de viață îi fac, în cele mai multe țări în care reușesc să se stabilească, neintegrabili în societatea majoritară sau suferă de segregarea acesteia, ținându-i la periferia vieții sociale și politice. Avem de a face, din cele mai vechi timpuri, cu o segregare socială și rasială, care s-a perpetuat de-a lungul veacurilor și s-a păstrat până în zilele noastre în forma unor prejudecăți, stereotipii și imaginea unei etnii fără prestigiu. Apare numai-decât întrebarea: cine-i devină, întrebare la care omul civilizat răspunde cu un și, și, știm bine însă că rasiștii, xenofobii de totdeauna văd altfel lucrurile.

Fără a ne întoarce în trecutul neguros al acestei etnii lipsite de „istorie”, să ne mulțumim cu observația că adevăratul ei calvar începe odată cu trecerea de la viața tradițională feudală la societatea capitalistă, industrială, în care aproape toate meseriile profesate de ei își pierd rostul și rolul în societățile europene moderne. După ce în epoca socialistă li se asigurau locuri de muncă chiar și romilor necalificați, în anii 1990, o dată cu revenirea la economia de piață, care pretinde brațe de muncă calificate, studii medii și superioare, ei rămân pe drumuri, numărul șomerilor atingând cota de 70–80%. Și pentru că trebuie să trăiască din ceva, iar locuri de muncă pentru cei necalificați nu sunt și discriminarea rasială este tot mai relevantă, crește numărul infractorilor, ceea ce generează conflicte grave între romii criminali și ungurii xenofobi și cu prejudecăți rasiale.

La întrebarea de mai sus, cine-i de vină?, liderii de opinie din Ungaria, din motive lesne de înțeles, nu sunt nici dispuși, nici capabili să ofere un răspuns care ar putea satisface cât de cât cele două tabere opozante. Termenii discursului public tot mai incitant sunt *integrare și segregare* (separare). Ca de obicei, ei sunt utilizați după gradul de pregătire profesională sau

intențiile politice urmărite de cei care susțin disputele într-un limbaj tot mai acerb, nu o dată agresiv. În privința necesității de integrare a romilor în societatea maghiară, opiniile sunt cam aceleași. Când se trece la modalitățile de efectuare a acestui proces îndelungat, părerile sunt diverse și confuze. Se face, de exemplu, confuzie între integrare și asimilare. Din perspectiva abordării profesionale, integrarea nu înseamnă asimilarea de către majoritate a unei minorități etnice, ci asigurarea reală a egalității în drepturi și posibilități pentru ca o minoritate să-și poată asigura un trai decent, asemănător cu acela al majorității, păstrându-și totodată identitatea lingvistică și culturală. În presa maghiară se vorbește, uneori, despre necesitatea unei integrări sau asimilări forțate, lăsând impresia că romii nu au de gând să se integreze în societatea maghiară, să respecte normele scrise și nescrise ale societății, dar doresc să se bucure de aceleași bunuri materiale ca majoritatea populației ungare. Lucrurile nu stau însă chiar așa din momentul ce tendința lor de integrare și de asimilare sunt palpabile, numai că sunt, cu foarte puține excepții, respinși de majoritatea națională, cele două culturi și civilizații fiind incompatibile, (faptul că o bună parte a romilor ar vrea să scape de povara grea a stigmatului dezonorant, reiese și din datele statistice ale unui recent recensământ care atestă că țiganii din Cenadul Unguresc s-au autoidentificat ca români). Toată lumea vorbește despre necesitatea integrării romilor în societatea maghiară, adevărul crud este însă că ungurimea nu e pregătită din punct de vedere politic și psihologic pentru acest act istoric.

În aceste împrejurări, romilor din Ungaria nu le rămâne numai alternativa de o separare etno-culturală, asemănătoare cu aceea a

celorlalte naționalități, încercând ieșirea din impas ca o entitate etnică aparte. Marele lor dezavantaj este însă lipsa unei limbi unitare, care constituie liantul determinant pentru fiecare etnie. În anii 1990–1993, perioadă de elaborare și aprobare a legii pentru minoritățile naționale, comunitatea romilor, datorită unei elite ambițioase și combative, se definește ca o entitate minoritară de sine stătătoare, exprimându-și dorința de a-și înființa instituții culturale, inclusiv un învățământ propriu. Când, cu câțiva ani mai târziu, în conformitate cu *spiritul legii*, apar clase cu tot mai mulți elevi de romi, iar în unele comune școli în majoritate cu copii de aceeași etnie, acești lideri protestează și vorbesc despre *discriminare*, iar termenul de *segregație* îl fac cunoscut în lungul și latul țării. Evident că ceva nu e în ordine, că avem de a face cu o confuzie fatală, căci scopul auto-definirii ca etnie autonomă are drept consecință întemeierea unor instituții culturale și educaționale proprii, care vizează conservarea particularităților lingvistice și culturale ale grupului etnic respectiv. Să te definești ca german, slovac, sârb, croat sau român și să reclami școli comune cu ale ungurilor, școli așa-zise integrate, este un nonsens. Ce rost mai au într-un asemenea caz înființarea sumedeniilor de asociații, autoguvernări, fundații proprii? De ce școala proprie ar fi o excepție? Reclamațiile romilor ar fi îndreptățite în caz că nu s-ar defini, prin lege, ca o etnie de sine stătătoare. Protestul lor se bazează pe calitatea învățământului, care de altfel există de la o școală la alta, din școlile cu și fără romi, respectiv din cele mixte, integrate. Ca peste tot în lume, și în Ungaria sunt foarte mari deosebiri calitative între școlile de la orașe și sate, fără deosebire de naționalitate. În principiu e greu de conceput de ce romii nu ar putea avea școli bune, cu învățământ de calitate și care să ofere o educație în spiritul tradițiilor lor culturale?! E, până la urmă, o chestie de bani. Școala Fundației Ghandi din Pécs este un model demn de urmat. De ce discursul tot mai violent și faptele nu sunt îndreptate în această direcție? Miliardele risipite în numele romilor, dar nu și pentru ei, ar trebui investite în școli.

Nimeni nu e obligat să-și păstreze identitatea etnică, în caz că cineva se autodefineste însă ca membru al unei comunități care se deosebește de cea majoritară, are datoria să-și asume consecințele ce decurg din această decizie.

Gh. Petrușan

Pe scurt...

CHITIGHAZ

Căminul cultural din localitate va organiza, pe 26 februarie, o serbare de carnaval pentru persoanele cu handicap din județul Bichiș. Această întâlnire se organizează de câțiva ani în luna februarie la căminul cultural, unde după un scurt program cultural al oaspeților se încinge o plăcută petrecere de carnaval.

JULA

Curatoriul Fundației „Pro discipulis – Pentru elevii noștri”, în colaborare cu direcțiunea Școlii și Liceului „N. Bălcescu” din Julia organizează în ziua de 7 martie un bal de binefacere. Petrecerea va avea loc în Sala festivă a Centrului Cultural Românesc din Julia.

CENADUL UNGURESC

Elevii școlii din localitate se pregătesc pentru ziua de 20 februarie cu noi costume și măști de carnaval. Balul mascat va avea loc după orele de cursuri, de la ora 14.00.

JULA

În cadrul programelor Festivalului Renascentist din oraș, la Centrul Cultural Românesc din Julia va avea loc o conferință a orașelor înfrățite. Întâlnirea se va desfășura vineri, 20 februarie, între orele 9.00–19.00. Din România vor veni delegații din orașele Arad, Miercurea-Ciuc și Baia Mare.

LEUCUȘHAZ

Zilele trecute a avut loc o întâlnire între organizațiile pensionarilor din județul Arad și Bichiș, unde s-a stabilit o colaborare între organizațiile de pensionari din cele două județe. Următoarea întâlnire între președinții celor două organizații va avea loc pe 5 martie la Arad.

JULA

Cu scopul de a lărgi posibilitățile copiilor și a îmbunătăți condițiile de funcționare, Grădinița românească din oraș organizează sâmbătă, 14 martie, cu începere de la ora 19.00, la Centrul Cultural Românesc din Julia o serată de binefacere. Cu această ocazie, copilașii de la grădiniță vor oferi oaspeților un program cultural.

Biblie „străveche” siriană descoperită în Cipru

Autoritățile din nordul Ciprului sunt de părere că au descoperit o versiune străveche a Bibliei, scrisă în siriană, un dialect al limbii materne a lui Isus.

Manuscrisul a fost descoperit în timpul unui raid al poliției asupra unor contrabandiști de antichități care erau suspecți. Poliția turco-cipriotă a depus mărturie într-o audiență la proces declarând că manuscrisul ar putea avea o vechime de aproximativ 2.000 de ani.

Fotografiile oferite de Reuters au arătat că manuscrisul conține extrase din Biblie scrise cu litere aurite pe un pergament subțire și legate ușor laolaltă. O pagină conține desenul unui copac și alta conține opt rânduri de scriere siriană. Cu toate acestea, experții erau împărțiți în privința provenienței manuscrisului și asupra autenticității sale aparente sau reale, ceea ce l-ar face neprețuit. Experții au spus că era posibil ca folosirea aurului la scrierea manuscrisului să îl facă să dateze cu mai puțin de 2.000 de ani în urmă. „Bănuiesc că este posibil să aibă mai puțin de 1.000 de ani vechime”, a spus pentru Reuters, expertul principal Peter Williams, directorul Tyndale House, Universitatea Cambridge.

Autoritățile turco-cipriote au confiscat relicva cu două săptămâni în urmă și două persoane se află în custodia poliției până la investigațiile viitoare. După

spusele acestora, mai multe persoane sunt cercetate în legătură cu descoperirea. Investigații ulterioare au dus la descoperirea unei statui de rugăciune și a unei sculpturi în piatră a lui Isus care se crede că aparține unei biserici din nordul deținut de turci, precum și la descoperirea de dinăuntru de contrabandă cu antichități, de săpături ilegale și de posesia de explozibili.

Siriana este un dialect al aramaicei – limba maternă a lui Isus – care se vorbea cândva pe cea mai

încă o comunitate vorbitoare de aramaică veche”, a declarat, pentru Reuters, Charlotte Roueche, profesor de Studii Bizantine și Late Antique la King's College din Londra. Istoriisiri privitoare la vechimea manuscriselor sunt ceva obișnuit. Un caz ar fi Yonnan Codex, datată cu carbon în secolul al 12-lea, pe care unii ar fi încercat să-l facă să pară mai vechi.

La o altă cercetare amănunțită a fotografiilor cărții, specialistul din domeniul manuscriselor de la biblioteca Universității Cam-

mare parte a teritoriului Estului Mijlociu și al Asiei Centrale. Se folosește oriunde există creștini sirieni și supraviețuiește încă în biserica ortodoxă siriană din India. Aramaica se folosește și astăzi în ritualuri religioase ale creștinilor maronite din Cipru.

„O sursă posibilă cu adevărat (a manuscrisului) ar putea fi zona Tur-Abdin din Turcia, unde se găsește

bridge și de la Fellow of Wolfson College J.F. Coakley a fost de părere că această carte ar fi putut fi scrisă mult mai târziu. „Scrierea siriană pare să fie într-o caligrafie siriană de est, cu puncte vocalice, iar astfel de manuscrise nu se găsesc înainte de secolul al 15-lea. La baza unei fotografii... dacă nu greșesc, unele cuvinte par să fie cel puțin în siriana modernă, un limbaj care nu a fost scris până la mijlocul secolului 19”, a declarat acesta agenției Reuters.

Evangelizare la Micherechi

Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi invită cu drag pe toți cei dornici să asculte Cuvântul lui Dumnezeu încă odată cu ocazia unei campanii de evangelizare. În cursul acestei săptămâni, între 19 și 22 februarie, biserica organizează servicii speciale de evangelizare, la care sunt invitați oaspeți atât din România, cât și din Ungaria, oaspeți care vor sluji prin vestirea Evangheliei,

cântări și poezii. Vor sluji *Kecser István*, secretarul Cultului Penticostal din Ungaria, *Durkó Albert*, pastorul bisericii gazde, *Ștefan Culda*, pastor din România și evangelistul *Adi Flora* de la Biserica Penticostală Betel din Oradea, care va ajunge la Micherechi împreună cu un grup de laudă și închinare.

Serviciile de evangelizare vor începe în fiecare seară de la ora 17.00. R.P.

65 de biserici plantate în 10 ani

Într-o națiune în care hinduismul domnește ca religie de stat, I.N. Network raportează o tot mai mare extindere a creștinismului. Nepal are una din cea mai rapidă creștere de biserici de pe pământ, cu o comunitate creștină numărând peste 700.000 și peste 300.000 credincioși botezați. În 1952, nu au existat misionari în țară. Directorul executiv I.N. Network, *Nicanor Tamang*, a vizitat recent o biserică, care a plantat 65 de biserici în zece ani. Biserica pe care a vizitat-o Tamang a crescut la peste 800 de la participanți, în comparație cu 200 de congregații pe care le-a vizitat el acum zece ani. Rev. Dr. Nicanor Tamang a început I.N. Network Nepal în 1974, cu un accent deosebit pe plantarea de biserici. Douăzeci de ani în urmă, misiunea s-a extins spre India de Nord, ajungând la o valoare estimată de 8 milioane de oameni vorbitori de limba nepaleză. În recenta sa vizita la biserică, Tamang a vorbit credincioșilor despre faptul că nu trebuie să le fie rușine de crucea lui Isus. În urma acestui mesaj, trei oameni au venit și au mărturisit public pe Domnul Isus Hristos și L-au acceptat pe El ca Mântuitor.

Probleme din Zimbabwe deschid ușa pentru misiune

Zimbabwe este într-o stare de urgență, confruntându-se cu mai multe crize, în același timp. Acesta este cuvântul venit din partea lui *Charles Debter* și *Global Aid Network* – GAIN USA (Rețeaua de Ajutor Global), relatează Mission Network News. „Economia lor a atins limita. Inflația a fost raportată la mai mult de 230 de milioane de procente. UN raportează acum șomajul ca fiind de 93%. Alimentația este insuficientă și indisponibilă. Baniilor lor sunt lipsiți de valoare, și acum o epidemie de holera s-a extins în fiecare provincie.” Debter continuă: „Situația este așa de rea încât clinicile primesc oriunde de la 30 la 60 de pacienți noi, în fiecare zi, și sunt copleșiți. Paturile sunt pline, iar oamenii sunt acum pe podea.”

Debter spune că GAIN USA ajută Zimbabwe, printr-un partener, Life Ministries. „Global Aid Network a fost în măsură să ofere suficiente medicamente împotriva holerei pentru tratarea a 80.000 de oameni – medicamente cum ar fi antibiotice și medicamente pentru hidratare.” GAIN de asemenea, trimite alimente și filtre de purificare a apei. „Global Aid Network a oferit deja 550 de filtre pentru purificarea apei care elimină bacteriile și agenții patogeni virali și pot asigura până la 500 de galoane pe zi pentru fiecare filtru.” Cu toate acestea, alte 200 de filtre sunt necesare în fiecare lună, pentru următoarele șase-opt luni. A fost un moratoriu asupra ajutorului umanitar pentru o perioadă de timp, dar a fost ridicat. De atunci, GAIN a putut trimite, de asemenea, 20 de vagonete încărcate cu alimente, care înseamnă mai mult de 2,5 milioane de mese, la orfelinăte, clinici și profesori. Acest lucru ar putea încuraja profesorii să continue să predea în ciuda faptului că nu sunt plătiți de către guvern.

Debter spune că e vorba de promovare. „Este o parte a unui proiect mai mare de împărtășire a dragostei lui Hristos cu cei săraci, iar ei sunt formați și pregătiți activ în misiunea de discipoli și evangelizare și de plantare de biserici. Deci ei sunt cu adevărat copleșiți și au nevoie de rugăciunile noastre.”

Maxime creștine

„Este impresionant să îți dai seama că un cuvânt de-al tău poate distruge ori înălța un suflet.”

*

„Un test al adevăratei iubiri creștine: să îți ajuți pe cei care nu îți pot întoarce ajutorul.”

CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ

Despre farmece
și vrăjitorie

● **Părinte Cleopa, ce este vrăjitoria și de câte feluri este?**

Prin cuvântul vrăjitorie înțelegem invocarea puterii demonice în ajutorul oamenilor, în locul lui Dumnezeu, cu scopul împlinirii anumitor dorinți omenști. Vrăjitoria s-a practicat, atât la poporul evreu în timpul Legii Vechiului Testament, cât și la creștinii din Legea Darului, până în vremea noastră. În Legea Veche a cerut ajutorul diavolului, apelând la vrăjitoare, regele Saul, pentru care a fost aspru pedepsit de Dumnezeu. Vrăjitori au fost atât Valaam, cât și cei trei magi care practicau astrologia.

După învățătura Sfântului Nicodim Aghioritul, vrăjitoria se împarte în mai multe părți și anume: Vrăjitoria propriu-zisă prin care se înțelege chemarea diavolilor pentru a descoperi oamenilor comori ascunse, lucruri pierdute și altele de acest fel. Ghicirea, al doilea fel de vrăjitorie, prin care unii oameni spun cele viitoare prin semnele din palmă, numită chiromantie și prin alte obiecte (bobi, cărți de joc, cafea etc.).

Descântarea, spiritismul, adică chemarea ajutorului diavolilor în camere obscure sau la morminte, pentru a pedepsi pe cei ce sunt în viață. Descântătorii pretind că cheamă sufletele morților din iad, precum ghicitorii din timpul Proorocului Samuil (I Regi 21,3), pentru a afla cele viitoare sau pentru a se răzbuna pe cineva. În zilele noastre se practică descântatul în rândul credincioșilor, precum stingerea cărbunilor, rostirea anumitor cuvinte amestecate cu rugăciuni, pentru cei bolnavi, care pretind că sunt „vrăjiți” etc.

Ghicirea sau vrăjitoria prin lucruri sfinte, precum ghicirea prin Psaltire, numită astăzi deschiderea pravilei; ghicirea cu obiectele bisericii, cum ar fi resturi de veșminte clericale, cheia bisericii, cenușa din cădelniță, scrierea unor nume pe toacă, pe clopote, pe ziduri de biserică sau introducerea lor în candelieri etc. Fermecătoria, adică vrăjirea unor tineri spre a se căsători unii cu alții sau a se despărți, prin invocarea ajutorului diavolească, numită popular „ursită”.

Astrologia este o vrăjitorie practică din cele mai vechi timpuri până astăzi. Prin astrologie se înțelege ghicirea celor viitoare prin mișcările stelelor, planetelor, vânturilor, norilor și ale celorlalte fenomene ale universului. Astrologii pretind că fiecare om are o stea proprie.

Iată câteva din cele mai obișnuite feluri de vrăjitorii, unele aproape uitate, altele practicate și în zilele noastre, pe care le combatem și de care trebuie să fugim, fiind iscodiri diavolești care amăgesc și înșală pe mulți creștini spre a lor pierzare.

● **Care sunt urmările păcatului vrăjitoriei?**

Cei ce fac vrăji și aleargă la vrăjitori, fac un mare păcat împotriva Duhului Sfânt, căci lasă pe Dumnezeu și cer ajutorul diavolilor. Se leapădă de slujitorii lui Hristos, adică de sfinții preoți și se duc la slujitorii satanei. Adică, lasă apa cea vie, preotul și harul mântuirii din Biserică și, pentru interesele lor pătimase și omenști cer ajutorul vrăjmașilor lui Hristos, adică al vrăjitorilor și vrăjitoarelor. Se leapădă de adevăr și primesc în loc minciuna, căci toate cuvintele vrăjitorilor sunt minciună și amăgire diavolească. Un păcat așa de mare împotriva Duhului Sfânt nu se iartă celor vinovați nici în veacul de acum, nici în cel ce va să vină, după cum spune Hristos, de nu se vor pocăi toată viața. Pentru un astfel de păcat vin asupra celor vinovați, care aleargă la vrăji, tot felul de răutăți și primejdii. Mai întâi, mustrarea conștiinței că au lăsat pe Dumnezeu și au cerut ajutor vrăjmașului lui Dumnezeu.

Fragment din „Ne vorbește Părintele Cleopa” vol. 4

Liturgie aniversară la 10 ani de la
instalarea primului episcop la Julia

În luna februarie se împlinesc 10 ani de la instalarea primului episcop ortodox român din Ungaria. Cu această ocazie, duminică, 22 februarie, în Catedrala Ortodoxă Română Sf. Nicolae din Julia va avea loc o slujbă arhierască la care PSS Siluan, Episcopul Juliei l-a invitat pe PSS

Sofronie, primul episcop al românilor din Ungaria, episcopul actual al Oradiei, și pe PSS Paisie Lugojanul, episcop-vicar al Mitropoliei Banatului. Alături de cei trei vlădici, la Sfânta Liturgie va sluji și un sobor de preoți și diaconi. Slujba va începe de la ora 10.00. A.B.

Imagini din arhiva Foi de la evenimentul din 21 februarie 1999

**Oferiți 1 %
din impozitul Dumneavoastră**

**Bisericii Ortodoxe Române
din Ungaria**

Cod tehnic: 0293

STAR STAR STAR STAR STAR STAR
WAR WAR WAR WAR WAR WAR

Citate celebre din...

Războiul Stelelor

♦ „Forța fie cu tine” sau „Forța va fi cu tine... întotdeauna”

♦ „Întotdeauna, va exista un pește mai mare.” – Qui-Gon Jinn vorbindu-i lui Jar Jar Binks, când erau atacați de monștri.

♦ „Teama este o cale spre Partea Întunecată. Teama duce spre mânie. Mânia duce spre ură. Ura duce spre suferință. Eu simt multă teamă în tine.” – Yoda către Anakin Skywalker în fața Consiliului Jedi.

♦ „Teama. Teama creează cel fără frică. Puternicul. Slăbul. Inocentul. Coruptul. Teama. Teama este aliatul meu” – Darth Maul

♦ „Tu nu poți opri schimbarea – ca și atunci când vrei să oprești soarele să apună.” – Shmi Skywalker către Anakin Skywalker.

STAR STAR STAR STAR STAR STAR
WAR WAR WAR WAR WAR WAR

Colorați!

Cine se ascunde oare în spatele acestui desen? Pentru a afla, colorează după cum urmează:

1. galben; 2. bej; 3. maro deschis; 4. maro închis; 5. albastru deschis; 6. albastru închis; 7. portocaliu; 8. roz; 9. verde.

Africa

Africa este un continent vast, având ceva mai mult de 30 milioane km. Dar ea nu e populată decât cu aproximativ 680 de milioane de oameni. De o extraordinară diversitate etnică și lingvistică, Africa este, totodată, cel mai vechi pământ locuit de oameni.

Pământul primilor oameni și al primului stat

Cele mai vechi fosile umane au fost descoperite în Africa orientală. Ele datează de acum aproximativ trei milioane de ani. Mult mai târziu, Africa a văzut născându-se primul mare stat centralizat! Egiptul faraonilor. Acesta a apărut în jurul anului 3000 î. n. e. Înaintea erei noastre și a cunoscut o istorie strălucitoare. În continuare, Africa a cunoscut multe alte mari civilizații, care nu ne-au lăsat prea multe urme, cea mai mare parte din ele necunoscând scrierea.

Sclavia sau exilul forțat

Leagăn al omenirii, continentul american s-a golit în parte de locuitori pentru că europenii, și nu nu-

mai ei, i-au adus în stare de sclavie. Din secolul al XVI-lea și până într-al XIX-lea, mai mult de 15 milioane de africani au fost deștrădăcinați, fiind duși să muncească pe alte continente, mai ales în America. Acestei pierderi directe se adaugă cea a celor 60 de milioane de copii, pe care acești bărbați și femei i-ar fi avut dacă ar fi rămas liberi și de care Africa ar fi avut o cumplită nevoie, pentru a se dezvolta. Sclavia a mai avut și alte efecte negative: astfel, diferite etnii s-au izolat de lume, pentru a se proteja.

Bogăția pluralului

Această repliere în sine și diversitatea mediilor geografice determină dificultatea de-a vorbi despre o singură Africă. E mult mai realist să vorbim de mai multe Africi. Dacă acest continent e populat două treimi de negri, nu trebuie să uităm că tot nordul e ocupat de albi. Etnologii insistă din ce în ce mai mult asupra diversității populației negre. Într-adevăr, Africa numără mai mult de 165 de etnii și ne-

numărate limbi. Aceste etnii se limitează deseori la triburi, care uneori nu numără decât câteva mii de persoane (ca pigmeii sau masaii). Fiecare trib are, deseori, propria sa religie și rituri: se desemnează cu numele de animism ansamblul acelor culte care atribuie un suflet animalelor, plantelor și obiectelor. Animismul e practicat de aproximativ 150 de milioane de africani. El se îmbină deseori cu islamismul și creștinismul, introdus pe continent de coloniști.

Limbile Africii

Treizece grupe principale de limbi conturează pe continentul african un mozaic colorat: araba și berbera în Nord, nande, nilosahariană, kwa, adama-cawa de vest, ciadiană, couchitică etc. În centru benuecongo-banta și khoisan în sud. Ele sunt imaginea diversității popoarelor africane. Frontierele statelor, care deseori sunt moștenite din vremea coloniilor, nu țin seama de ele. Dar și colonizatorii și-au lăsat limbile, mai ales franceza și engleza.

„Educatorea este pentru copil o a doua mamă”

Studenta *Erica Cora* este ambițioasă și iubitoare de copii. Este o fire deschisă și aplică cu atenție sfaturile educatoarelor din jurul ei. Deoarece îndrăgește foarte mult copiii, și aceștia la rândul lor, și-a ales meseria de educatoare. În această perioadă a anului școlar își face practica pedagogică la grădinița din Micherechi.

– Sunt studentă în anul trei la Institutul Pedagogic din Szarvas, la secția de educatoare de naționalitate română. Actualmente sunt în practică la grădinița din Micherechi, unde timp de opt săptămâni voi face practica pedagogică. Am început practica pe 26 ianuarie și va dura până pe 20 martie. În fiecare vacanță de vară este obligatoriu să facem practică de două săptămâni, pe care am făcut-o tot aici, în această grădiniță. Pot să mărturisesc că abia acum înțeleg cât de importantă este persoana educatoarei în grupă. De anul trecut, copiii s-au dezvoltat mult, au trecut printr-o schimbare dinamică. În băncile institutului învățăm cunoștințele necesare, dar în viață e cu totul altfel. O educatoare bună trebuie să-i ajute pe copiii preșcolari să meargă la grădiniță cu drag.

– Cum se petrece o zi în grupă?

– În general, înainte de masă copiii colorează într-o carte de colorat diferite planșe cu scene și personaje din povești după modelul dat sau după imaginația copilului. După servirea mesei le spun povești și ghicitori distractive prin care copiii descoperă lumea. Apoi copiii se odihnesc. Dacă timpul ne per-

mite, înainte de masă mergem la plimbare.

– Cum vezi relația dintre educatoare și copil?

– Relația dintre educatoare și preșcolar se bazează pe respect reciproc, prietenie, înțelegere și, în primul rând, dragoste. Educatorea este pentru copil o a doua mamă.

– Ce loc de muncă ți-ai dori pentru viitor?

– Aș dori să devin o educatoare bună, dar nu cred că în actuala situație în care se află țara noastră acum voi avea posibilitate să lucrez în funcție de ceea ce am învățat. Și îmi pare foarte rău de asta.

A.C.

Lucrare de diplomă despre parohia din Jula

Examenul de licență și prezentarea lucrării de diplomă sunt cele mai im-

portante momente din viața unui student. Alegerea temei și prezentarea aces-

tei lucrări sunt foarte importante deoarece nota obținută este trecută pe diploma de absolvire. Ne aflăm în perioada când studenții de la instituțiile superioare din Ungaria fac cercetări pentru tema aleasă.

Ana Ruja, studentă în anul IV la secțiile română și istorie a Institutului Pedagogic „Juhász Gyula” din Seghedin a făcut o muncă de cercetare zilele trecute în Arhiva Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, unde sunt păstrate toate materialele care o ajută la elaborarea lucrării. Ca temă și-a ales: Istoria parohiei din Jula și fundațiile economice ale bisericii.

Studenta primește mult ajutor în pregătirea lucrării de la profesoara sa *Mihaela Bucin*.

A.C.

Poveste

Povestea literei A

A fost odată... așa începe o poveste adevărată... a fost odată o fetiță

ude mușcata cu cana și răspundea voioasă la numele A

Păpușa ei nu avea fustiță și Ana a luat un ac și ață, să-i coase o fustiță frumoasă, frumoasă... Dar când să se apuce de cusut, acul prin iară a căzut.

– Vai ce mă fac? Ce mă fac?

Atunci ariciul i-a dăruit un ac. Ana a terminat de cusut și a observat ceva: fustița păpușii semăna cu litera...

drăgălașă și isteată, care nu era cât o gogoasă cu dulceață; nu era nici cât vrăbiuța care se dă pe crenguțe uța. Era ceva mai măricică decât o ulcică, pentru că fetița avea șase ani și ceva. Cât era ziuica de mare cânta, nu uita să

Labirint

Ajută-l pe Tigrilă să iasă din labirint și să ajungă la casa din copac!

„Școala nu este un institut de învățatură, ci un templu al cărui preoți sunt profesorii.”

Regele Carol al II-lea

Balurile tradiționale românești au luat naștere în urmă cu câteva decenii în scopul de a aduna la un loc românii la o petrecere a lor, deoarece au dispărut aproape toate petrecerile tradiționale unde aceștia se întâlneau în trecut, jocurile, balurile de la sărbătorile mari, festivalurile etc. La sfârșitul săptămânii trecute, pe 14 februarie, am avut ocazia să particip la balul românesc de la Cenadul Unguresc, anul acesta organizat de Autogovernarea Românească din Macău și Autogovernarea Românească locală. Balul a avut loc la cantina școlii, unde românii din sat au fost așteptați cu cină și cu muzică de petrecere, asigurată de formația de muzică populară din Macea.

S-a cântat și s-a dansat toată noaptea. Am avut onoarea să fiu luată la un vals chiar de cel mai în vârstă român din sat, domnul *Uroș Popon*, în vârstă de 95 de ani, care după ce l-am întrebat cum face de la această vârstă frumoasă mai dansează cu atâta

Balul cenădenilor

de ce la acest bal din Cenad nu se cere taxă și nu cere bani nici prin proiecte cum e acum la modă. Domnul Rotar mi-a mărturisit: „Bani pe care autogovernarea îi primește, chiar dacă sunt ei puțini, sunt dați pentru acești români, nu pentru noi, cei care am fost aleși să-i reprezentăm. Acest bal de ani de zile îl facem cu sârbii împreună, dar fiindcă președintele lor a decedat în urmă cu câteva luni, ei acum nu au dorit să vină la bal, țin cu toții doliu. Aici în sat noi am trăit ca frații, românii cu sârbii. Ei fiind acum foarte puțini, au făcut balul cu noi împreună, nu i-a deranjat că se cântă românește. Și așa au contribuit un pic și ei, un pic și noi, și nu a fost cazul să cerem bani pentru participare. Anul acesta am primit un ajutor financiar de la Autogovernarea Românească din Macău, de unde au venit și câțiva oaspeți la bal. Aici la Cenad, noi românii ne mai întâlnim așa la un păhărel de vorbă la

cere. De la unul din liderii formației, domnul *Ioan Chiseoan*, care este și vice-primarul localității Macea, am aflat că muzicanții sunt atât de apropiați de acești români din Cenad, că nici nu s-ar pune problema să nu vină când aceștia îi cheamă. „Suntem foarte

bucuroși când primim invitația lor, chiar dacă ar trebui să venim fără plată nu ar fi o problemă, pentru că nu asta contează. Contează relațiile și dragostea acestor oameni suflătoriști, care ne așteaptă aici. Mesajul nostru este să transmitem prin melodii

pe care le știm publicului cântecul popular, prietenul cel mai de preț al sufletului nostru românesc. Și suntem fericiți când vedem că se simt bine, își cer dedicații și chiar vin și cântă cu noi la microfon. Ne place foarte mult să venim aici...”, a mărturisit domnul Chi-seoan.

Anca Butar

Pensionari români tot mai activi la Julia

Membrii Clubului pensionarilor români din Julia s-au întâlnit, ca de obicei, în ultima vineri din lună, pe 30 ianuarie. Această zi înseamnă pentru ei și un prilej de distracție și de întâlnire cu ceilalți. Femeile din club se pregătesc pentru întâlnirea lunară cu multă bucurie, fac prăjituri și mici gustări. Pe lângă discuțiile legate de activitatea clubului, de programele culturale și excursiile anuale, vârstnicii se delectează as-

cultând muzică românească și deapănă amintiri. Președintele clubului *Gheorghe Marc* a prezentat în linii mari bugetul de care dispun pe anul acesta și s-a stabilit ca pe data de 27 februarie să se întâlnească la o nouă ședință, unde se va alege președintele nou al clubului. Primul eveniment din acest an va fi carnavalul, la sfârșitul lunii februarie, după care va urma sărbătoarea Mărțișorului și Ziua Femeii. În luna mai va

fi organizat un program folcloric, iar în luna iunie vârstnicii vor pleca în excursie, la Sibiu, București, Sinaia. Clubul pensionarilor a obișnuit să invite la întâlnirile lor și medici români, care au terminat la Liceul „N. Bălcescu” din Julia, pentru a le ține prelegeri pe diferite teme de sănătate. Următorul doctor care va participa la întâlnirea vârstnicilor va fi *dr. Beata Budai*, medic reumatolog.

A.C.

elan, mi-a mărturisit că iubește muzica și dansul și că nu face decât ce simte, dealtfel toată viața sa fiind un om cumpătat. Domnul *Gheorghe Popa*, unul din organizatorii acestui bal, a cântat acompaniat de formație câteva din cântecele sale preferate, învățate de la părinți, pe urmă consătenii au început să-i ceară dedicații așa că s-a încins o atmosferă foarte plăcută.

Acest bal organizat de autogovernarea românească pentru românii din Cenad, în fiecare an este gratuit. Stând de vorbă cu *Vasile Rotar*, președintele Autogovernării Românești din localitate, l-am întrebat

fiecare sărbătoare mai mare de peste an, când după slujba de la biserică mergem la clubul românilor, iar autogovernarea îi așteaptă cu o gustare, etc. Sunt puțini banii pe care-i primim, dar ne facem treaba cu ei și românii noștri se bucură când putem ajuta biserica, la hramul bisericii, când vine corul din Julia la noi a colinda, facem cadouri bătrânilor sau copiilor...”

De la săteni am aflat că domnul Rotar nu se complică cu invitații pentru bal, rezolvă problema simplu: merge pe la români pe-acasă și îi invită, iar pe cei care nu stau în sat îi sună la telefon și îi cheamă la petre-

Am învățat să citesc românește din „Foaie”

În paginile numărului trecut al revistei noastre ați putut citi un articol cu amintiri din viața și activitatea doamnei *Valeria Stejan Ștegermaier*, fost notar al Chitighazului. Pe soții Ștegermaier, Dumnezeu i-a binecuvântat în 1967 cu o fetiță, *Georgeta*, pe care au crescut-o cu modestie și multă dragoste. Tradiția de a fi în slujba satului natal continuă în generația acestei familii, care se mândrește cu fiica lor, medic de familie la Chitighaz. Modestă din fire, cu o privire caldă și o voce prietenoasă, *dr. Georgeta Ștegermaier Boar* mi-a împărtășit câteva gânduri despre felul cum a reușit ea să învețe limba română singură, cum a ajuns să lucreze ca medic în satul său natal, despre familia sa și pasiunea deosebită pe care o are pentru arta „pic-turii cu acul”, goblenul. După o zi plină de obligații și responsabilități pe care trebuie să și le asume pentru viața a zeci de bolnavi care se perindă zilnic pe la cabinet, doamna doctor mi-a spus că după ce ajunge acasă este un om ca oricare, soție, mamă, fiică, îi place să lucreze în grădină, să facă lucru de mână, să schizeze și multe altele.

Elevă la școala maghiară

– Școala generală am terminat-o la școala maghiară din Chitighaz. Nu am făcut școală românească pentru că tatăl meu, care nu știa româneș-

te, s-a temut că nu voi ști limba maghiară. Această frică a provenit din faptul că, fiind crescută cu bunicii, bunica și străbunica au vorbit cu mine numai românește, așa cum se vorbea pe la Chitighaz. Primele cuvinte pe care le-am știut erau românești. Părinții mei se certau pentru primele mele cuvinte, pentru că atunci când ziceam „apă”, mămica îmi dădea apă, iar tătucul zicea că e o prostie, pentru că eu de fapt zic „apă”, adică tată, în ungurește. După ce am știut vorbi bine, vorbeam și chiar gândeam în românește și dacă voiam să zic ceva în maghiară mă chinuiam. Așa că școala maghiară am făcut-o din acest motiv, deoarece crescând cu bunicii și vorbind acasă numai românește, tatăl meu s-a temut că nu voi ști limba maghiară.

Cititoare fidelă a „Foi”

– Mai târziu, când am știut să citesc bine ungurește, am învățat să citesc și românește, din „Foaia noastră” și din „Calendarul nostru”. Mă chinuiam singură cu cititul și cuvintele pe care nu le știam le căutam în dicționar sau o întrebam pe mămica ce înseamnă și mi le notam într-un caiet. După școala generală mi-am continuat studiile la Liceul Sanitar din Julia, unde am obținut diploma de bacalaureat și calificarea de asistentă. După liceu am lucrat la clinica din Seghedin, ca asistentă la secția de boli interne și între timp m-am

înscris la Medicină, la Universitatea din Seghedin. Toți anii de universitate i-am făcut paralel cu serviciul, ziua eram la școală și învățam, noaptea și la sfârșit de săptămână lucram la clinică. Nu am vrut să mă las de serviciu în primul rând pentru că așa am ajutat mult părinții având plată, iar în al doilea rând pentru că întâlnin-du-mă cu bolnavii zilnic am dispus de o oarecare experiență practică și am învățat mai multe. Diploma de medic am primit-o în anul 1993.

Medic departe de casă

– După doctorat am lucrat la Csákvár (lângă Budapesta), la un sanatoriu pentru bolnavi de plămâni. Îmi amintesc cu bucurie de acei ani petrecuți acolo, fiind primul meu loc de muncă ca medic. Am avut un medic primar – dr. Pál István – de la care am învățat foarte multe, fie-i țărâna ușoară, că nu mai este printre noi. Pe parcurs am făcut și un curs de radiologie și bronhologie, obținând specializarea chiar în anul 1997 când am primit oferta acestui loc de muncă de la Chitighaz. Domnul *Gheorghe Ardelean* care era atunci primar mi-a zis că e un moment istoric în viața satului ca medicul de familie să fie o fiică a satului, dintr-o familie de români.

Din nou în sânul familiei

– Nu am ezitat prea mult asupra propunerii ce mi s-a făcut, mai ales că eram

și însărcinată cu copilul. Împreună cu soțul meu, *Andrei Boar*, am decis să venim acasă. Și el fiind din aceste locuri, născut la Bătania, cu mama născută la Chitighaz, am hotărât să ne întemeiem familia aproape de părinți, iar copilul nostru să crească alături de bunici așa cum am fost și noi crescuți, și să învețe românește. Ne-am căsătorit în 1995, suntem cununați și la biserică ortodoxă, unde mai târziu l-am botezat și pe fiul nostru Petre. Soțul meu este inginer agronom și informatician, iar în prezent lucrează la Mezőkövácsháza, la Oficiul Forței de Muncă ca funcționar public. Petre, fiul nostru, în prezent este elev în clasa a 5-a la școala românească din Julia. Dacă Dumnezeu așa a rânduit ca să ne întoarcem acasă și aici să ne creștem copilul, am ținut neapărat ca el să învețe la o școală românească și, cred eu, a fost o alegere bună, pentru că îi place foarte mult. Se simte foarte bine la școală, cadrele didactice se ocupă de ei, se simte la școală ca în familie și învață foarte bine. Învață și dansuri populare la școala de artă din Julia, unde învață și dansuri românești. E talentat și sunt fericită că e interesat de limba română, de fapt asta am urmărit să simtă și el că noi suntem mândri că suntem români.

Pasionată de „pictura cu acul”

– Pe vremuri, nu era dată să merg la bunica mea și

ea să nu aibă în mână acul și ața de croșetat. De la ea am deprins dragostea pentru lucrul de mână. Îmi place mult să fac broderie și să cos pe etamină. Prima mea încercare cu acul de cusut i-o datorez tatălui meu, care m-a introdus în deprinderea acestei arte. De mulți ani cos goblen, cel mai iubit lucru de mână pe care-l fac zilnic. După o zi plină și grea, când ne așezăm cu familia în fața televizorului, i-au în mână goblenul și cos. Un goblen frumos înseamnă pentru mine hobby, artă, pasiune și mă liniștește foarte mult.

Vorba românească vindecătoare

– Din anul 2000, o dată pe săptămână lucrez și la sanatoriul regional de boli pulmonare din Mezőkövácsháza, de care aparțin 12 localități. În anul 2001 am făcut și o specializare ca medic de familie. Acum tratez bolnavi de toate vârstele. În munca mea de toate zilele mă ajută rădăcinile mele românești, iubirea ce am primit-o și o primesc de la străbunici, bunici și de la părinți. Locuitorii m-au primit cu dragoste, și mă simt bine aici în satul meu natal, nu-mi pare rău de hotărârea luată în urmă cu 12 ani. Simt o mare bucurie în suflet când vin la cabinet bolnavi care mi-au fost colegi de școală. Le sunt aproape când li se nasc copilași, iar bătrânelor parcă le mai trece suferința când le alin durerea cu câte un cuvânt în limba noastră maternă, limba română. Anca Butar

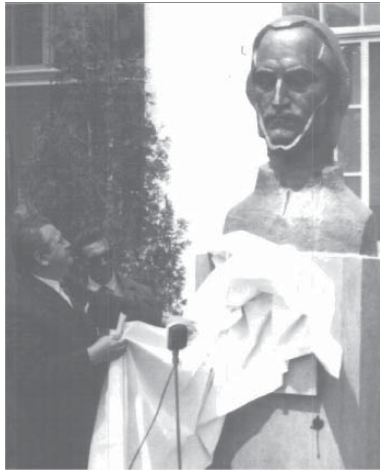
Școala românească din Jula – 60 de ani (8)

Petru Silaghi

(1929–1999)

Cariera didactică, legată de școala românească din Jula, în special de liceu, pare, cel puțin la începuturile sale, să nu fi fost favorizată de conjuncturile politice ale vremii. Ne-am putea întreba în acest caz cât a fost chemare spre vocația de dascăl și cât ascensiune pe scară politică. După cum s-ar întreba oricine din oamenii școlii românești cu ce a contribuit sau cât s-a implicat Petru Silaghi în bunul mers al școlii ori în îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ. E adevărat, că în 1955, Petru Silaghi era primul român care venea la conducerea liceului din comunitatea românească din Ungaria, după momentul lui Frideric Vild, director din afara comunității românești de aici.

Petru Silaghi se naște la 2 martie 1929, în Jula, din părinții Silaghi Petru și Alb Maria, care locuiau pe str. Kertész nr. 28. În anul școlar 1935–1936 începe clasa I primară la Școala confesională greco-orientală din Orașul Mare Românesc (Miklós város), condusă atunci de preotul Dumitru Sabău și are ca învățător pe Raț Gheorghe. Urmează aici până în anul școlar 1938–1939, când termină clasa a 4-a, apoi nu mai este găsit în registrele matricole. Are colegi de clasă pe Pantea Petru, Mișcuța Ilie, Silaghi Ioan, Olah Gheorghe. Din anul 1950 până în 1952 îl găsim învățător-pedagog la Căminul I. C. Frimu din Jula. Simultan între 1951–1952 urmează cursurile organizate de Școala Superioară din Budapesta, apoi își satisface stagiul militar. Peste vara anului 1952, ca urmare a frecventării cursurilor de la Budapesta, învățătorii români susțin examen de atestare ca profesori pentru școlile generale, printre ei Petru Silaghi, Renata Ablonczy, Carol Gordoș. În toamna anului 1952 este numit referent pentru naționalitatea română în cadrul Ministerului Învățământului. Ca dascăl a predat începând din 1951 la școala generală istoria, geografia, îndeplinind și sarcini de pedagog-profesor la cămin. În vara anului 1953 participă cu o delegație la cursurile de perfecționare din România, alături de Olga Soldan, Ilie Moldovan, Ilie Ivănuș, Iosif Balogh. Acest moment a fost puntea de lansare a sa ca director la Liceul românesc din Jula. În septembrie 1954, Petru Silaghi deschide noul an școlar în calitate de director al Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula, funcție pe care o deține până în 1957, de când începe practic traseul și cariera politică de lungă durată, care va dura până în anul 1983. A fost una din cele mai lungi perioade în care

Petru Silaghi a deținut funcția de secretar general. Anul 1957 este anul de vârf al funcției sale didactice, căci apare ca director în comisia de examinare a primilor absolvenți de școală pedagogică și ca președinte în comisia de examinare a lui Virgil Magda. Este și autorul în 1959 a unui manual de limba română, pentru clasa a 6-a a școlilor generale, apărut la Budapesta. Un moment din viața sa legat de școala românească din Jula este cel al dezvelirii bustului lui Nicolae Bălcescu din fața liceului românesc, din anul 1970, bust donat de școala cu același nume din București. În fotografie apare Petru Silaghi și Teodor Oltean dezvelind statuia în curtea liceului (vezi foto sus).

După momentul de criză de la ultimul congres al UDRU, 1988, când conducerii organizației pe țară și lui Petru Silaghi i s-au reproșat stilul autoritar și lipsa oricărui dialog critic și constructiv în problemele românilor, la finele anului 1989 practic instituția reprezentativă s-a autodizolvat. „Plicul deschis” al profesorului Mihai Cozma a pus degetul pe rană în legătură cu conservatorismul și atitudinea dictatorială a conducerii. Încercarea lui Petru Silaghi după 1990 de a reintra în viața politică a dus, practic, la izolarea sa în cadrul structurilor noii Autogovernări a Românilor și conducătorul atâtor ani la cârmă UDRU a intrat într-un con de uitare și anonim până la moartea sa din 1999.

Cât despre profesorul de altădată din fruntea liceului românesc din Jula, amintirile se leagă strict de persoane individuale, care, într-un fel sau altul, au fost sprijinite să-și găsească un loc de muncă. Gheorghe Petrușan într-un articol-necrolog la despărțirea de adio de Petru Silaghi îl caracteriza cu deplin temei ca om al paradoxurilor, făcând bine și rău, împăciuitor dar și capricios, o sinteză de lumini și umbre.

Școala românească din Jula – 60 de ani (9)

Petru Pomuț

(1915–1977)

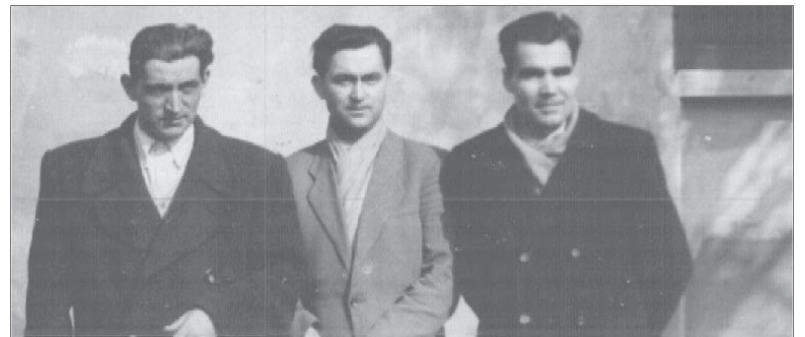
Propulsarea lui Petru Pomuț în ierarhia politică a vremii a fost un produs al vremurilor ideologice și al compromisului între factorii de decizie ai partidului. Cât a fost merit personal și profesional, și cât a fost muncă de convingere în care s-a implicat el însuși, doar istoria rescrisă a acelor vremi poate judeca cu dreaptă măsură. Dacă în cazul lui Petru Silaghi, cu destinul căruia până la un punct se intersectează, și pentru care a fost vorba mai întâi de formație profesională ca dascăl, apoi de avansare politică, în cazul lui Petru Pomuț nu a contat aproape deloc formația școlară.

Se naște la 30 martie 1915 la Jula, și locuiește pe str. Sittye nr. 30, apare ca și copil orfan de tată, doar numele mamei văduve, cu stare socială de mic proprietar. Se căsătorește cu Kardos Maria, croitoreasă, și are două fete gemene, Pomuț Ilona (n. 26 aprilie 1944, Rakospalota), Pomuț Maria (n. 26 aprilie 1944), care figurează înscrise la școala românească în anul școlar 1950–1951. Apare înscris în clasa I în anul 1923–1924, urmează clasa a II-a la aceeași școală confesională românească din Orașul Mare Românesc, și ultima clasă în care apare înscris este clasa a-III-a în anul școlar 1925–1926, având situația neîncheiată, datorită absențelor multe, astfel că putem concluziona că aici s-a sfârșit practic evoluția școlarizării sale. Are ca învățător pe Gheorghe Botto (Botău), și câțiva dintre colegii săi de școală sunt Nădăban Ioan, Nădăban Petru, Cefan Ioan, Hotăran Petru, Lucaci Floare. Sora sa, cu un mai mică, Pomuț Ilona (n. 1916) urma la aceeași școală, astfel că ambii apar în aceeași clasă a III-a în anul 1926. Din mărturiile unor contemporani de-ai săi, colegi la viitorul cămin de elevi I.C. Frimu, a ajuns meseriaș, tâmplar, poziție din care va ajunge și la momentul reconstituirii Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, din iulie 1949 să dețină funcția de secretar general în conducerea acestui for, alături de alți activiști de partid, precum

Ilie Moldovan, Ioan Gomboș, Ioan Borbil. De asemenea, s-a afirmat ca un înfocat activist încă din anul 1948, la naționalizarea școlilor, când semnătura lui apare pe procesul verbal de predare ca reprezentant-delegat al MDP (Magyar Dolgozók Pártja), în care activa de la început și în rândurile căruia va face carieră politică.

La un an după deschiderea căminului Ion Frimu, după plecarea primului director Zaharia Unc la Aletea, Pomuț Petru este instalat ca director al acestei instituții, în anul 1949. Din mărturiile elevilor căminiști de atunci, reiese că nu știa limba română, stâlcea cuvintele, dar se străduia să vorbească cu elevii și chiar participa la acțiunile lor sportive. Deține funcția de director al Căminului de elevi între 1949 și 1952, când este cooptat în forul partidului la nivel de județ, astfel că din mai 1952 până în septembrie 1953, Pomuț Petru deține funcția de secretar de partid la județ. În 1951, după scurta activitate a redacției formate din pedagogii și profesorii școlii, Pomuț este numit de UCRU redactorul responsabil al *Libertății noastre*, fără să fi avut vreo intervenție notabilă în presa de atunci. Între 1953–1955 revine pe postul de director al Colegiului I.C. Frimu. Perioada directoratului la cămin a adus câteva mici împliniri: căminul a primit toate clădirile și a obținut fonduri de modernizare și întreținere. În timpul său se inaugurează sala festivă „Mihai Eminescu” a căminului, unde se desfășurau activitățile culturale ale internștilor, prilej cu care a vorbit elevilor și pedagogilor. În anul 1954 primește chiar și un premiu pentru merite în învățământ, cu ocazia zilei pedagogilor. După anul 1955 încetează practic legăturile sale cu școala românească din Jula, mutându-se la Budapesta. Peste amintirea lui s-a așternut uitarea, semn că memoria foștilor elevilor nu i-a reținut vreo parte de contribuție la bunul mers al școlii.

Cornel Munteanu, Baia Mare
Urmează: 10. Iulia Marosi, 11. Margareta Leu

Petru Pomuț, Ilie Moldovan și Ilie Ivănuș în 1952

Momente memorabile cu Dem Rădulescu

Colecția „Maestrii Comediei”, realizată de TVR Media, s-a îmbogățit cu un dublu DVD dedicat marelui actor Dem Rădulescu, supranumit Bibanul.

Antologia conține cele mai savuroase momente satirico-umoristice din înregistrările realizate între anii 1968–1998, în platourile Televiziunii Române. Sunt schițe, scenete, mo-

nu, Ștefan Bănică, Horațiu Mălăele, Vasile Muraru și Dan Condurache.

DVD-ul mai cuprinde un fragment din emisiunea „Profesioniștii”, realizată în 1998 de Eugenia Vodă cu Dem Rădulescu, și două interviuri despre actorul și profesorul de actorie Dem Rădulescu, acordate, în exclusivitate pentru TVR Media, de foștii săi studenți,

trală și Cinematografică la clasa Beate Fredanov. La scurtă vreme după debut, actorul a devenit unul dintre cei mai populari comici ai scenei românești. Cu un haz irezistibil și o personalitate cu totul ieșită din comun, trecea orice text prin prisma propriei viziuni.

Era genul de actor ofensiv, care nu lăsa publicul să se plictisească, ci îl solici-

noloage, toate interpretate cu har inegalabil și inconfundabil de Dem Rădulescu, cel pe care Liviu Ciulei l-a numit „o instituție de comedie”.

Alături de Dem Rădulescu, în distribuție îi găsim, printre alții, pe Jean Constantin, Draga Olteanu-Matei, Carmen Stănescu, Rodica Mandache, Mitică Popescu, Anda Călugărea-

actorii Dan Puric și George Ivașcu.

Dem Rădulescu, unul dintre cei mai îndrăgiți actori români ne-a lăsat în memorie personaje și replici care au ajuns să facă parte din viața noastră de zi cu zi.

S-a născut pe 30 septembrie 1931, la Râmnicu Vâlcea. A absolvit cursurile Institutului de Artă Tea-

tră, îl dinamiza. Îi plăcea să spună că a ajuns actor pentru că, probabil, a fost făcut pentru asta. Iar faptul că totul părea la el foarte simplu, deși era foarte muncit, este cea mai bună dovadă în acest sens.

Dem Rădulescu a interpretat peste o sută de roluri în teatru și mai bine de douăzeci de partituri memorabile în filme.

Madonna va concerta la Budapesta

Bucureștiul nu a fost inclus printre orașele în care Madonna va continua, anul acesta, turneul „Sticky and Sweet”, pe lista concertelor fiind incluse, în schimb, Sofia, Varșovia și capitala Estoniei, Tallin. Cântăreața, care nu și-a prelungit niciodată un turneu, a anunțat că va mai cânta în câteva orașe europene. Oficial, Madonna a încheiat turneul mondial „Sticky and Sweet”, început în luna august a anului trecut, pe 21 decembrie, cu un concert la Sao Paulo. Conform programării spectacolelor de anul acesta, din intervalul 4 iulie – 29 august, cea mai cunoscută cântăreață pop din ultimii 20 de ani, Madonna, va cânta în 18 orașe, la Budapesta fiind așteptată pe 22 august. Concertul va avea loc în Parcul „Kincsem” din capitala ungară.

Organizat pentru promovarea celui mai recent album al cântăreței, „Sticky and Sweet” este turneul cu cele mai mari încasări din istorie susținut de un artist, cu încasări de peste 190 de milioane de lire. Pre-

cedentul record îi aparținea tot Madonnei. Cântăreața, pe numele real Madonna Louise Ciccone, a debutat în 1982 și a vândut în cariera sa peste 200 de milioane de discuri în toată lumea.

Începând cu 20 februarie, prin rețeaua „ticketpro” se pot procura deja biletele pentru concertul din luna aprilie. Agenția „Live Nation Hungary” care se ocupă de managementul concertului anunță că o persoană poate cumpăra cel mult șase bilete. Un bilet cu loc costă 35 mii forinți, iar biletele în picioare, în funcție de distanța de la scenă costă 30 mii forinți respectiv 15 mii forinți.

Nazareth vine la București

În România, anul 2009 se așteaptă a fi bogat în evenimente culturale, la fel ca și 2008. Românii îi vor putea vedea în cea mai mare parte la București pe preferații lor. Unii dintre cei care vor concerta anul acesta, cum ar fi trupa Nazareth, au fost așteptați aproape 40 de ani.

Aflat la cea de-a treia ediție, B'ESTFEST este probabil cel mai important eveniment muzical al anului, prin faptul că reunește pe o perioadă de cinci zile pe aceleași scene „rockeri bătrâni”, dar și muzicieni aflați „pe val”. Totuși, vor avea loc și o serie de concerte mult așteptate, de la legendarii Nazareth și până la reîntâlnirea cu Depeche Mode și Placebo, formații care au mai cântat în București. Până acum, au avut show-uri Sting, Sepultura sau Buena Vista Social Club, însă cea mai mare parte a concertelor vor avea loc pe timpul verii.

Festivalul se află la cea de-a treia ediție și se va desfășura în perioada 1–5 iulie, la Romexpo. A fost cea mai bună ocazie pentru a aduce la București pe mai multe scene muzicale, artiști importanți și de a crea o atmosferă asemănătoare cu cea a celebrului festival Sziget din Budapesta.

Legendara trupă Nazareth poposește și ea în acest an în România, și nu oricând, ci la aniversarea a 40 de ani de la înființare. Formația va concerta pe Arenele Romane pe 26 aprilie, fiind un inclus în turneul de promovare a celui mai recent proiect al trupei, „The Neuz”.

Sudoku

2	3		1			8		9
9	5	4	7	8			1	6
6		1		4	9		7	
	7		5					4
	1		6	3	7		2	
5					8		3	
	4		9	2		3		7
7	9			6	4	1	5	8
1		3			5		9	2

CITATE LATINE

Alea iacta est. – Zărurile au fost aruncate. (Iulius Cezar)

Aceste cuvinte au fost rostite de către Cezar (anul 49 î. Chr.) în momentul în care a traversat Rubiconul, după o lungă ezitare. Astfel Cezar și-a riscat viața, căci o lege specială a Senatului roman interzicea trecerea cu trupe a Rubiconului (râul de hotar între Italia și Galia cisalpină), spre a se evita astfel incursiunile armate împotriva Italiei, pregătite de comandanți ambițioși la granița de nord a țării.

Adio, Păsărilă!

Mii de oameni l-au condus vineri, 13 februarie, pe fostul handbalist Marian Cozma pe ultimul drum. Între cei prezenți, coechipierii săi și primarul din Veszprém, care a prezentat scuze pentru tragedia petrecută în orașul său. „Un dicton latin zice că mort este doar cel uitat. Noi nu te vom uita niciodată”, a spus primarul. Plecat prea devreme dintre cei vii, Marian Cozma a luat cu el, în sicriu, o ultimă minge de handbal și tricoul echipei Veszprém. Ziua de 13 februarie a fost o zi de doliu la Veszprém: bisericile au tras clopotele, instituțiile publice au arborat drapelul negru, sute de elevi au fost în pelerinaj la locul unde handbalistul român și-a pierdut viața.

Suporteri, prieteni, oameni care nu l-au cunoscut, însă au fost sfâșiați de

Cozma și-a părăsit casa părintească din cartierul bucureștean Tei vineri dimi-

durere aflând vestea morții fulgerătoare a prea tânărului handbalist, s-au alăturat familiei lui Marian Cozma de la primele ore ale dimineții. Clubul Dinamo din București a devenit loc de pelerinaj pentru sutele de oameni care au venit să-i spună adio handbalistului, printre lacrimi și flori. Cine-ar fi crezut că la numai 26 de ani, Marian Cozma ar putea pieri, înjunghiat mortal la Veszprém, de un grup de interlopi, în timp ce petrecea împreună cu prietenii? S-a întâmplat fulgător, în noaptea de sâmbătă spre duminică.

Handbalistul Marian

neața, în jurul orei 9.30, după o scurtă slujbă de pomenire, fiind însoțit de sute de oameni spre sediul CS Dinamo, cea de-a doua sa „casă”. Purtat pe umeri de handbaliștii de la Dinamo, îmbrăcați în tricouri albe, imprimate cu fotografia lui Cozma și dictonul „Nihil Sine Deo” (Nimic fără Dumnezeu), handbalistul a fost așezat în sala trofeelor, unde și-a primit, timp de două ore, ultimii fani, după o altă slujbă întru pomenirea sa. „Te vom iubi mereu!”, strigau de afară sutele de suporteri, prieteni sau coechipieri, aplaudându-l pentru ultima oară pe handbalist. Aruncând cu

flori, oamenii care l-au condus pe ultimul drum au strigat în cor: „Cozma Marian înseamnă Dinamo”.

În semn de respect, la CS Dinamo au fost prezenți jucătorii și oficiali ai grupării Veszprém, care l-au îmbrățișat pe tatăl handbalistului, Petre Cozma, salutându-l apoi pentru ultima oară pe fostul lor coleg. Plecat prea devreme dintre lumea celor vii, Marian Cozma a luat cu el, în sicriu, o ultimă minge de handbal și un tricou al echipei Veszprém. Înainte de a ajunge la cimitir, cortegiul a făcut un popas la Biserica Teiul Doamnei Ghica din București, unde, timp de o oră, mai mult de 1.000 de oameni au vărsat lacrimi pentru tânărul ucis în Ungaria. La slujba de înmormântare, oficiată de patru preoți, au participat și ministrul Tineretului și Sporturilor, Monica Iacob-Ridzi, și secretarul de stat pe probleme de sport, Octavian Bellu.

După încheierea slujbei de la Biserica Teiul Doamnei, cortegiul format din sute de persoane l-a însoțit, pentru ultima oară, pe Marian Cozma, către cimitirul de la Pipera. Acolo s-au alăturat alte sute de oameni care locuiesc sau muncesc în zonă, veniți să-și ia rămas bun de la tânărul handbalist. Înainte de stat al României a fost intonat de patru tenori, în semn de profund respect pentru handbalistul plecat dintre noi.

Dumnezeu să-l odihnească!

Schiorii noștri în România

În ziua încheierii ediției noastre, marți, grupul de schiori români din Ungaria au fost plecați doar de 2 zile în tradiționala tabără de schi din România, care durează până duminică, 22 februarie, dar datorită tehnicii tot mai avansate, deja ne-au și trimis primele poze realizate pe pârtie. Și după cum vedeți, se pot bucura de zăpadă multă și de munți înșoriți. Cu amănunte vom reveni. Acum vă oferim în atenție un fotomontaj.

TVR 1

Luni 23 februarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Citește și dă mai departe! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Battlestar Galactica 20.10 Ediție specială 21.10 Ziua luni, seara teatru.

Albertina Ionescu prezintă Sport Plus în cadrul Jurnalului TVR

Marti 24 februarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Micii fermieri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Atunci și acum 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Spirala 21.15 Film. Come together.

Miercuri 25 februarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convingeri 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Ochiul magic 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Serial. Dr. House 20.10 Film Serial. Dr. Jivago 21.15 Film. Orele.

Joi 26 februarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. CSI-Crime și investigații 20.10 Film. Războinicii 21.15 Film. Evadarea lui Eddie Macon.

Vineri 27 februarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Leonard Miron 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Parlamentul României 16.00 Sclava Isaura 17.00 Educația, un subiect fierbinte 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Irina Loghin la 70 de ani 21.15 Film. Capitolul 27.

Sâmbătă 28 februarie

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne 7.00 Debut 50 plus 8.00 Desene animate 9.00 Serial. Pistruiatul 9.45 Serial. Hannah Montana 10.15 Arca lui Noe 10.30 Serial. Pistruiatul 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Ne vedem la TVR 15.30 Michael Palin, călător prin Europa. Documentar 16.00 Garantat 100% 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Wah-Wah 21.00 Prințesele lumii 21.15 Film. Experiment fatal 23.15 Film. Regele „zăpezi”.

Duminică 1 martie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Neliniștea inteligenței 9.30 Serial. Hannah Montana 10.10 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Tezaur folcloric 14.20 Gala decernării premiilor Grammy 16.00 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Film. Pirații din Caraibe: Blestemul Perlei Negre 21.40 Dan Puric... și iubirea 22.15 Film. Câinele și pisica.

TVR 2

Luni 23 februarie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 7.00 Muzică și muzichie (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Atlas (R) 11.45 Medalion folcloric (R) 12.45 Descoperă românii 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Polo: Dinamo-CSM Oradea 16.30 Trădare! Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Parfumul iubirii 19.00 Viața lumii 19.30 Fotbal 20.30 Ora de știri 21.30 Replay 23.00 Film. CB4.

Marti 24 februarie

6.00 Atenție... copii (R) 6.30 Viața lumii (R) 7.00 Fotbal 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Parfumul iubirii 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii. Documentar 14.00 Împreună în Europa 15.00 Polo: Dinamo-Steaua 16.30 De dragoste, de Dragobete 18.00 Serial. Centrul de frumusețe 19.00 Serial. Parfumul iubirii 19.30 Bugetul meu 20.00 Lumea de aproape 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Mai întâi sărutămă.

Miercuri 25 februarie

6.00 Natură și aventură (R) 6.30 Învățătorii 8.10 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Parfumul iubirii 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 14.00 Împreună în Europa 15.00 Polo: CSM Oradea-Steaua 16.30 În căutarea aventurii. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Un strop de energie 20.00 Bazar 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Prietene, te-ai ars!

Joi 26 februarie

6.00 Între cer și pământ (R) 7.00 Ferma 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Carabinieri 16.30 În căutarea aventurii. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Idei strălucite 19.30 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Monte Walsh.

Vineri 27 februarie

6.00 Un zămbet pe... 4 roți (R) 6.00 Idei strălucite 7.00 Serial. Carabinieri (R) 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 13.30 Utopia 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.30 În căutarea aventurii Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Ferestre deschise. Documentar 19.30 D'ale lui Mitică 20.30 Ora de știri 21.00 Rugby: Franța-Jara Galilor 22.45 Film. Un rus în orașul îngerilor.

Alina Sorescu la Tonomatul DP2

Sâmbătă 28 februarie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Serial. Povești din paris (R) 7.00 ABC... De ce? 8.00 Atenție, copii! 8.30 Medalion folcloric 9.00 Natură și aventură 10.30 Liber pe contrasens 11.00 Bugetul meu (R) 12.30 Magazin olimpic 13.00 Rugby: România-Rusia 15.00 Între cer și pământ 16.30 Gaz pe folk 17.30 Serial. Profesoara detectiv 18.30 Rugby: Irlanda-Anglia 20.30 Ora de știri 21.30 Maniacii 22.30 Film. Ieșind la lumină.

Duminică 1 martie

6.00 Maniacii (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10... H... ora prichindeilor 11.30 Schi. Cupa Mondială 14.00 Bucătăria lui Jamie 14.30 Dincolo de hartă (R) 15.00 Atlas 17.00 Bazar (R) 17.30 Serial. Un tată aproape perfect 19.05 Serial. Poliști prin timp 20.00 Serial. Numai tată să nu fi! 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Mercur 22.35 Film. la-o de la capăt!

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

23 FEBRUARIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

24 FEBRUARIE, MARTI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Reportaje, interviuri 17.30: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

25 FEBRUARIE, MIERCURI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 FEBRUARIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30 Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 FEBRUARIE, VINERI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Emisiunea „Magazinul Vârșnicilor” 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 FEBRUARIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.20: „Pe unde Europei” – magazin euroregional 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

1 MARTIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă baptistă 16.50 Sinteza știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Emisiunea „Magazinul Vârșnicilor” (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe unde medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

25 februarie 2009 (mtv ora 14.05)
Reluare: 27 februarie 2009 (m2 ora 10.40)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria are 20 de parohii. Aproape la fiecare dintre ele se pot constata aceleași greutăți: credincioși puțini și în vârstă, serioase probleme financiare. Ecranul Nostru de data aceasta a fost la Aletea, unde, din păcate, cele mai sus amintite se adevăresc perfect.

În a doua parte a programului vom afla cum se pregătește ciorba de perișoare la Chitighaz.

Realizator: **Tiberiu Boca**

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni-Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă-duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130

Fax: 66/465–142

Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

Adresa:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

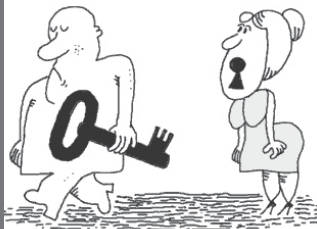
Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

UMOR

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

**ECRANUL NOSTRU
pe Internet:
www.mtv.hu**

Panglica – un pas spre examene, un pas spre maturitate

Sala festivă a Centrului Cultural Românesc din Iula a fost îmbrăcată de sărbătoare, sâmbătă, 14 februarie. 44 de tineri ai Liceului „N. Bălcescu” au așteptat cu nerăbdare să-și primească panglica, ca un simbol al trecerii de la copilărie la maturitate. De-a lungul celor patru ani de liceu, calea lor a fost supravegheată de dirigintii *Vera Gurzău* și *Ana Radici Repisky*. În această seară a onorat cu prezența consulul general al României la Iula, *Ioan Fodoreanu* și mai mulți consilieri locali din Iula. Directoarea *Maria Gurzău Czeglédi* le-a mulțumit celor care au venit să sărbătorească a 57-a promoție a liceului, care în acest an împlinește 60 de ani de la înființare, iar tinerilor s-a adresat cu următoarele gânduri: „Ați ajuns în pragul maturității, când trebuie să alegeți care va fi acea cale, care va conduce spre realizarea telurilor voastre. Viața este o datorie, pe care o puteți împlini numai prin multă dăruire și voință”, a spus directoarea. După

acordarea panglicii de către elevii organizatori din clasa a treia, a urmat un program cultural cu cântece și poezii. Ca semn de mulțumire, la sfârșitul programului cultural, cei 44 de elevi au înmănat mamei lor câte-un fir de trandafir. După ce pe gulerul hainei lor a fost imprimată panglica cu inscripția 2005–2009, fetele îmbrăcate în haine albe de mirese au fost invitate la vals de colegii lor. Odată cu încheierea programului, au urmat felicitările, cina cu rudele și distracție până în zori.

După terminarea programului am stat de vorbă cu câțiva tineri, întrebându-i despre această zi de sărbătoare: „Pentru mine a fost o seară importantă, fiindcă am ajuns cu un pas mai aproape de bacalaureat. Mai avem doar două luni până la examene. Apoi ne vom lua rămas bun unul de la altul...”, a spus copleșită de sentimente *Greta Ruja* (clasa a XII-a B).

„Eu am fost foarte emoționată în această seară, dar am așteptat-o

cu mare nerăbdare fiindcă este un mare eveniment din viața mea și din viața familiei mele. M-am bucurat foarte mult că am putut trăi aceste momente foarte frumoase și plăcute împreună cu prietenii din clasa mea și cu profesorii mei. Sper că ne vom aminti întotdeauna cu bine la această sărbătoare”, ne-a mărturisit *Patricia Petrușan* (clasa a XII-a A).

„Nu pot să spun cât de important este acest moment din această seară. Pentru acest dans ne-am pregătit o lună și jumătate. Am dansat cu colega mea de clasă, *Evelin Iuhas* cu mari emoții...”, a recunoscut *Iosif Vaida* (clasa a XII-a B).

„Am avut un pic de emoții la început, dar mai multe la dans. Mi-a fost frică să nu calc pe rochie și să nu ne împiedicăm. A fost o seară deosebită pentru noi. Asta înseamnă un pas înainte în viața noastră. Știu de pe acum, că o să-mi fie dor de această școală”, a declarat *Alexandra Nica* (clasa a XII-a A).

Ana Cioca

FOAIA
românească
20 februarie 2009
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2009: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.